

ÁP LỰC KINH TẾ KHIẾN CHÂU ÂU CHẦN CHỪ CHẶN COVID-19

Ngọc Tú *

Một châu Âu không biên giới, thông thương tự do đang phải thay đổi vì Covid-19. Từ cuối tuần qua, nhiều quốc gia bắt đầu hạn chế đi lại nội địa và kiểm soát biên giới. Sau Italy, Tây Ban Nha cũng đã phong tỏa toàn quốc, Czech yêu cầu người dân hạn chế ra khỏi nhà. Cùng với đó, biên giới các nước được thắt chặt. Đức kiểm soát biên giới với các nước láng giềng. Tương tự với Đan Mạch, Ba Lan và nhiều nước khác.

Có nhiều nguyên nhân khiến các nước châu Âu không phản ứng từ sớm, bao gồm quan điểm dịch tễ học về cách phòng và chữa Covid-19. Tuy nhiên, còn có một nhóm yếu tố khác liên quan đến kinh tế. Nhiều chuyên gia, hàng loạt chính trị gia từ trước khi dịch bùng phát mạnh đều tin rằng, việc hạn chế đi lại không giúp ích gì cho ngăn chặn dịch bệnh mà chỉ ảnh hưởng xấu đến kinh tế.

Những ý tưởng kêu gọi dừng thỏa thuận Schengen năm 1985 trước diễn biến xấu của Covid-19 đã được đề ra từ tháng 2. Nhưng đến cuối tháng 3, các quan chức Liên minh châu Âu vẫn bác bỏ ý tưởng kiểm soát biên giới. Họ cho rằng, cách này rất ít có tác dụng ngăn chặn dịch bệnh.

Đến ngày 16/3, khi nhiều quốc gia thành viên đơn phương áp đặt các biện pháp biên giới cho riêng họ, Ủy ban châu Âu vẫn ra sức kêu gọi các nước kiểm chế. Họ cho rằng làm cách này sẽ suy yếu 4 quyền tự do cơ bản của EU - sự di chuyển của hàng hóa, dịch vụ, vốn và

con người - và làm mất ổn định nghiêm trọng thị trường thống nhất của khối, và khiến khu vực du lịch không biên giới Schengen vô nghĩa.

Chủ tịch Ủy ban châu Âu Ursula von der Leyen cảnh báo, việc đóng cửa biên giới sẽ gây thêm tác hại “xã hội và kinh tế”. Ý kiến của bà được một số nhà khoa học và chính trị gia đồng tình.

Nhiều chính trị gia cấp nghị viện châu Âu phẫn nộ vì các nước đơn phương muốn bế quan tỏa cảng, ảnh hưởng nghiêm trọng đến thị trường tự do đi lại. Với thái độ kiểm chế hơn, Ủy ban châu Âu khuyến nghị các nước thiết lập một giải pháp gọi là “Hành lang xanh” - làn đường nhanh cho việc vận chuyển hàng hóa để duy trì nền kinh tế chung và đặc biệt là không cản trở phân phối thiết bị y tế.

Đóng cửa EU với thế giới ngay trong mùa cao điểm du lịch là một lựa chọn khó khăn với tập thể này. Covid-19 xuất hiện trùng vào mùa châu Âu đón khách du lịch xuân từ Mỹ và du lịch đầu hè từ châu Á. Đó là chưa kể dòng người hành hương khắp nơi trên thế giới đổ đến Italy và Vatican trong Tuần Thánh chờ đón Chủ nhật Phục sinh sắp tới.

Các khách sạn, nhà hàng, hộp đêm và dịch vụ du lịch hội nghị là huyết mạch kinh tế của nhiều khu vực ở châu Âu, tập trung quanh các điểm tham quan văn hóa nổi tiếng. Thierry Breton, Ủy viên thị trường nội khối EU, cho biết, Covid-19 đang khiến ngành du lịch Liên minh châu Âu tổn thất 1 tỷ euro (1,1 tỷ USD) mỗi tháng.

* Trường ĐH KD&CN Hà Nội.

Ngành du lịch chiếm 3,9% GDP châu Âu và gần 12 triệu việc làm. Giờ đây, dịch bùng phát không thể tránh khỏi sự gián đoạn với ngành công nghiệp du lịch, sản xuất và bán lẻ, có nguy cơ khiến Liên minh châu Âu rơi vào suy thoái hoàn toàn.

Sau một thập kỷ khủng hoảng tài chính và tăng trưởng yếu ớt, việc nền kinh tế của họ bị hạ gục bởi một dịch bệnh là điều không ai mong đợi. Do đó, đình chỉ ngành du lịch là một giải pháp chẳng đáng dừng. “Mọi thứ ở châu Âu sẽ còn tồi tệ hơn nữa”, ông Adam Posen, Chủ tịch của Viện kinh tế quốc tế Peterson, bình luận.

Tờ New York Times nhận định, trên khắp châu Âu mới ít hôm trước vẫn tồn tại suy nghĩ rằng cuộc khủng hoảng sức khỏe này sẽ tan biến mà không cần can thiệp. Cho đến thứ bảy tuần trước (14/3), các quán cà phê ở Paris vẫn đầy khách địa phương và nhà hàng kinh doanh tốt, ngay cả khi không có khách du lịch.

“Ở Pháp, khi bạn kêu gọi mọi người ở nhà, họ sẽ đến quán bar để ăn mừng việc đóng cửa”, Hélène Noaillon, một nhân

viên pha chế tại Les Pères Populaires, nói. Cô cũng cho rằng, vì xã hội quá tự do và càng ngày không đặt mọi người dưới bất kỳ ràng buộc thực sự nào nên “họ sẽ tiếp tục sống theo cách họ muốn”.

Chỉ đến tuần này, nhiều người Pháp mới thực sự ít ra đường khi chính phủ mạnh tay hơn. Và các nước châu Âu cũng sẽ sớm phải đối mặt với tình huống khó xử tương tự những gì Trung Quốc phải đối mặt khi dịch bệnh bùng phát. Hạn chế đối với các cuộc tụ họp lớn, bao gồm cả trên các hệ thống giao thông công cộng, địa điểm giải trí và nơi làm việc, chắc chắn sẽ làm giảm hoạt động kinh doanh.

Nhà kinh tế học Carl Weinberg của High Frequency Economics nói rằng, đến nay các ngân hàng ở châu Âu chưa đối mặt với tình trạng hạn chế tín dụng hay nhu cầu thanh khoản bởi các chính sách phong tỏa và cách ly - đã được áp dụng tại Trung Quốc. Nhưng “chúng tôi không biết điều này sẽ kéo dài bao lâu”, ông lưu ý./.

Nguồn: Vnexpress